

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 24/2007 rd

Regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av sjukförsäkringslagen samt 4 § i lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 21 september 2007 en proposition med förslag till lagar om ändring av sjukförsäkringslagen samt 4 § i lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift (RP 76/2007 rd) till social- och hälsovårdsutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringssekreterare Virpi Korhonen, social- och hälsovårdsministeriet

- överinspektör Paula Väliverronen, Skattestyrelsen
- jurist Jukka Lilleberg och inspektör Timo Salomaa, Folkpensionsanstalten
- direktör Antti Neimala och ekonomisk expert Harri Hietala, Företagarna i Finland rf
- jurist Jarmo Pätäri, Akava ry
- expert Johan Åström, Finlands näringsliv
- jurist Heli Puura, Tjänstemannacentralorganisationen FTFC rf.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår ändringar i sjukförsäkringslagen och lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift.

Definitionen på lön i sjukförsäkringslagen ändras så att skattepliktig lön enligt lagen om skatteuppbörd byts ut mot lön på vilken förskottsinnehållning ska verkställas. Hänvisningen i lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift till lönebegreppet i sjukförsäkringslagen ersätts för tydlighetens skull med en lönedefinition motsvarande den som föreslås i sjukförsäkringslagen. I samma veva görs lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift tydligare genom en bestämmelse om att lön eller arvode som en företagare lyfter i sitt eget företag inte är lön på

vilken arbetsgivares socialskyddsavgift ska betalas.

Mötesarvoden, föreläsnings- och föredragsarvoden och arvoden för medlemskap i förvaltningsorgan som inte grundar sig på ett arbetsavtals- eller tjänsteförhållande ska enligt sjukförsäkringslagen inte betraktas som lön, då reglerna för arbetspensionssystemet inte kräver att arbetstagares arbetspensionsavgift ska betalas på grundval av dem.

Regeringen föreslår också att bestämmelsen om begränsat skattskyldigas löneinkomster som grund för dagpenningspremie och sjukvårdspremie ändras så att den även gäller lön som betalts en begränsat skattskyldig till utlandet, om

personen i fråga inte har försäkringslön enligt arbetspensionslagarna. För att dagpenningen i det fall att försäkringslön saknas ska kunna fastställas utifrån den del av utlandsarbetsinkomsten som betalas i form av pengar eller utifrån den lön som betalas till en begränsat skattskyldig föreslås att även lön enligt 4 § i lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst (627/1978) och sådan personlig ersättning till en artist eller sportutövare som avses i 3 § i den lagen samt den del av sådan utlandsarbetsinkomst

enligt 77 § i inkomstskattelagen som betalas i form av pengar ska betraktas som lön som utgör grund för dagpenningen.

Dessutom föreslår regeringen att vissa föräldrade laghänvisningar i sjukförsäkringslagen korrigeras.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2008 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagarna avses träda i kraft vid ingången av 2008.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Syftet med propositionen är att lönebegreppet ska vara detsamma för de olika arbetsgivaravgifterna och att den lön som ligger till grund för löntagares sjukförsäkringspremier ska vara så identisk som möjligt med den lön utifrån vilken dagpenningen fastställs. Syftet är ytterst befogat med tanke på försäkringsprincipen och för att systemet ska vara överskådligt, menar utskottet.

Propositionen innebär en tillnärmning av lönebegreppet för olika arbetsgivaravgifter och gör därmed arbetsgivarens löneadministration enklare. I propositionen ingår också ett förslag om att mötesarvoden, föreläsnings- och föredragsarvoden och arvoden för medlemskap i förvaltningsorgan som inte grundar sig på ett arbetsavtals- eller tjänsteförhållande inte ska betraktas som lön enligt sjukförsäkringslagen, då arbetstagares arbetspensionsavgift inte behöver betalas på dem. När det gäller föreläsnings- och föredragsarvoden anger den föreslagna bestämmelsen tydligare på vilka grunder social trygghet genereras och premier påförs genom att koppla samman premierna enligt arbetspensions- och sjukförsäkringssystemet. I sak avgörs frågan om arvodet genererar social trygghet eller inte enligt bestämmelserna för det arbetspensionssystem som tillämpas i det aktuella fallet. Inom den privata sektorn har arvoden inte genererat pension och efter 2005 har inte heller några sjukförsäkringspremier betalats på dem. Därmed kan föreläsnings- och föredragsarvoden

ligga till grund för pensionspremier inom den offentliga sektorn. I motsats till de nuvarande bestämmelserna kommer dessa arvoden, som genererar pension, i fortsättningen att kunna ingå i den lön som ligger till grund för premie och förmån enligt sjukförsäkringslagen. Lagändringen innebär alltså att försäkringsskyddet breddas i vissa fall.

Utskottet påpekar att även om det nu sker en tillnärmning mellan lönebegreppet i fråga om sjukförsäkringspremier respektive dagpenning, fullföljer propositionen inte försäkringsprincipen fullt ut, eftersom löntagares dagpenningspremie kommer att fastställas utifrån en högre lön än själva förmånen. Detta sker i synnerhet då löntagaren har haft avservärda utgifter för inkomstförvärvet eller kostnader för arbetsresor. Lönebegreppet måste harmoniseras mer för att befästa försäkringsprincipen, anser utskottet.

Regeringen föreslår en ny skrivning i 4 § 3 mom. i lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift, nämligen att lön eller arvode som företagare lyfter i sitt företag inte ska betraktas som sådan lön på vilken arbetsgivares socialskyddsavgift ska betalas. Som villkor gäller att företagsägaren är försäkrad enligt lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare. Under riksdagsbehandlingen har det kommit fram att de budgeterade inkomsterna från sjukförsäkringsavgifter och folkpensionsavgifter skulle minska med närapå 30 miljoner euro om lagen ändras på föreslaget sätt.

Social- och hälsovårdsministeriet har föreslagit att lagen inte ändras på denna punkt utan att den får stå kvar med nuvarande skrivning. Utskottet understöder förslaget men konstaterar att behovet att se över företagarnas socialskyddsavgifter bör undersökas senare.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår social- och hälsovårdsutskottet

att lagförslag 1 godkänns utan ändringar och

att lagförslag 2 godkänns i enlighet med propositionen men 4 § med ändringar.

Utskottets ändringsförslag

Lagförslag 2

4 §

(2 mom. som i RP)

Som lön betraktas likväl inte de poster som nämns i 11 kap. 2 § 4 mom. i sjukförsäkringslagen.

Helsingfors den 27 november 2007

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Juha Rehula /cent
vordf. Sirpa Asko-Seljavaara /saml
medl. Risto Autio /cent
Maria Guzenina-Richardson /sd
Anneli Kiljunen /sd
Marjaana Koskinen /sd

Jukka Mäkelä /saml
Håkan Nordman /sv
Pertti Salovaara /cent
Anni Sinnemäki /gröna
Lenita Toivakka /saml
Erkki Virtanen /vänst.

Sekreterare var

utskottsråd Eila Mäkipää.